

Om Bautasten

Bautasten er aflange indskriftløse sten, der er rejst på højkant.

Bautasten kan stå på små sten-høje (røser) eller på steder, hvor rester af ligbrændingsbål er gravet ned i jorden (brandpletgrave). Indholdet i disse grave viser, at det var almindeligt at rejse bautasten oven på sådanne gravsteder i den yngre del af bronzealderen og den ældre del af jernalderen (1100 f.Kr. - 0).

Mange bautasten er imidlertid bare rejst. De står enkeltvis eller sammen i grupper. Sådanne grupper er gerne placeret på iøjnefaldende steder i terrænet f.eks. på små næs ved kysten, på toppen af højdedrag eller ved vadesteder.

Bornholm er det sted i landet, hvorfra man kender flest bautasten. Man har kendskab til henved 1000 bautasten. Mange er i tidens løb ødelagt eller anvendt som byggematerialer i fundamenter, i broer og lignende. I dag er der kun bevaret omkring 250 bautasten rundt på øen.

Bautasten har også været almindelige i Norge og Sverige. □

Monoliths. Monoliths are oblong, upright stones without inscription. They were first and foremost set up in the late Bronze Age and the early Iron Age (1100 B.C. - A.D. 0).

Monoliths may be placed on small stone mounds or at places where remains of cremations were buried (cremation patches). But many were just set up alone or in groups. Groups are often placed at con-

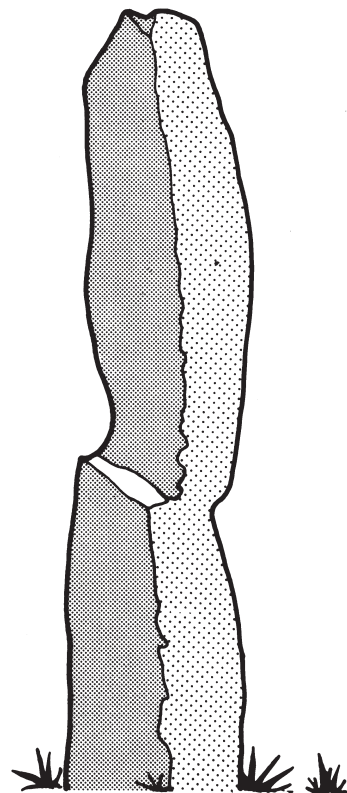
spicuous places in the country, e.g. on headlands, at the top of ridges or at fords.

In Denmark, most monoliths are found on Bornholm.

Bautasteine. Bautasteine sind längliche, hochkant gestellte Steine ohne Inschrift. Sie wurden vor allem in der jüngeren Bronzezeit und der älteren Eisenzeit errichtet (1100 v. Chr. - 0).

Bautasteine sind auf kleinen Steinhügeln (Rösen) oder an Stellen zu finden, wo man Reste von Einäscherungsfeuern in der Erde vergraben hat (Brandfleckchen). Viele wurden aber ohne besonderen Zweck errichtet. Sie stehen dann einzeln oder in Gruppen. Solche Gruppen finden sich meist an augenfälligen Stellen im Gelände, z.B. Landspitzen an der Küste, oben auf Hügeln oder an Furten.

Bornholm ist der Teil Dänemarks, aus dem uns die grösste Anzahl von Bautasteinen bekannt ist.

Enkeltstående bautasten ved Hjemstavnsbyen syd for Svaneke

Hellig kvinde

Hellig Kvinde og hendes børn tegnet efter en akvarel fra 1885. I modsætning til i dag var landskabet dengang helt uden bevoksning.

Hellig kvinde er navnet på en lille gruppe bautasten tæt ved Gyl-denså's udløb. Af de 11 sten, der i dag kan ses, står den største på en lille lav stenhøj (røse). En anden omtrent lige så stor sten ligger knækket umiddelbart ved siden af. De resterende 9 mindre sten dan-ner en oval ring.

Hellig kvinde. Hellig kvinde ist der Name einer kleinen Gruppe von Bautasteinen dicht an der Mündung der Gyl-denså. Eine alte Sage erzählt, dass der Stein auf dem kleinen, niedrigen Steinhügel (Röse) eine heilige Frau und die kleinen Steine ihre Kin-der waren.

Sie wurden alle auf die Bitte der Frau hin in Steine verwandelt, um einer drohenden Gefahr zu entgehen.

Et gammelt sagn fortæller, at stenen på højen var en hellig kvin-de og de små sten hendes børn. For at undgå en truende fare blev de alle på kvindens bøn forvandlet til sten. I gammel tid hilste vejfarende ærbødigt på hellig kvinde og hendes børn, når deres vej faldt forbi. □

Hellig kvinde. Hellig Kvinde (Holy Woman) is the name of a small group of monoliths close to the outlet of the Gyl-denså. According to an old legend, the stone on the small, low stone mound was a holy woman, and the small stones her children. On the prayer of the woman, they were all turned into stones to avoid an immi-nent danger.